

**Analiza i ocena
instytucji otoczenia gospodarczego
dla Powiatu Ostrowieckiego**

“Planowanie rozwoju lokalnego
dla powiatu Ostrowieckiego – usługa C”

Kraków, wrzesień 2003 r.

Spis treści:

Wprowadzenie	3
1. Instytucjonalne formy wsparcia dla biznesu.	4
1.1. Instytucje finansowe.	4
1.2. Organizacje samorządu gospodarczego.	7
1.2.1. Cech Rzemiosła Różnych w Ostrowcu Świętokrzyskim.	7
1.3. Organizacje samorządu rolniczego.	8
1.3.1. Świętokrzyska Izba Rolnicza.	8
1.4. Instytucje wspierania rozwoju gospodarczego.	9
1.4.1. Agencja Rozwoju Lokalnego SA w Ostrowcu Świętokrzyskim.	9
1.3.1. Specjalna Strefa Ekonomiczna „Starachowice” podstrefa Ostrowiec Świętokrzyski	13
1.3.3. Organizacje pozarządowe działające na rzecz wspierania rozwoju gospodarczego.	14
1.4. Preferencyjne fundusze kredytowe.	16
1.5. Ośrodki doradztwa i szkolenia.	22
1.5.1. Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim.	22
2. Usługi komercyjne dla biznesu.	24
3. Otoczenie biznesu – edukacja, targi, integracja europejska.	28
3.1. Szkoły o profilu ekonomicznym i handlowym.	28
3.2. Targi i wystawy o zasięgu lokalnym i regionalnym.	29
3.3. Stanowiska pracy ds. integracji europejskiej w gminach i powiecie.	29
3.4. Wykorzystanie funduszy przedakcesyjnych.	30
4. Usługi hotelarskie i gastronomiczne.	32
4.1. Hotele i restauracje	32
5. Ocena.	35

Wprowadzenie

Celem niniejszego opracowania jest określenie instytucjonalnych form funkcjonowania i wspierania przedsiębiorczości na terenie powiatu Ostrowieckiego. W celu analizy podstawowych składowych otoczenia gospodarczego w powiecie przedstawione zostaną:

instytucje finansowe,

agencje, fundacje rozwoju gospodarczego, ośrodki szkoleniowo-doradcze;

organizacje gospodarcze, np. specjalne strefy ekonomiczne;

jednostki samorządu gospodarczego;

instytucje świadczące usługi komercyjne dla podmiotów gospodarczych;

placówki edukacyjne przygotowujące kadry dla zarządzania i obsługi przedsiębiorstw;

obiekty hotelowe i gastronomiczne.

Wymienione czynniki traktowane są jako stanowiące z jednej strony podstawę do funkcjonowania lokalnych przedsiębiorstw, a z drugiej jako mogące podlegać rozważeniu przy wyborze terenów przez inwestorów zewnętrznych.

Trudno sobie obecnie wyobrazić sprawnie funkcjonującą firmę, która pozbawiona jest możliwości korzystania z usług bankowych, biura rachunkowości, obsługi prawnej itp. Zwiększa się również systematycznie znaczenie samorządu gospodarczego, zwłaszcza w zakresie reprezentowania przedsiębiorców wobec instytucji państwowych oraz samorządowych. Konieczne ciągłe podnoszenie kwalifikacji na obecnych wysoce konkurencyjnych rynkach zapewniają ośrodki szkoleniowe. Rozwijają one również ogólny poziom przedsiębiorczości, wspierając osoby pragnące otworzyć własną firmę.

1. Instytucjonalne formy wsparcia dla biznesu.

1.1. Instytucje finansowe.

Wśród instytucji finansowych w powiecie Ostrowieckim wymienić można 13 oddziałów banków wśród których są placówki sześciu banków ogólnopolskich, dwóch o charakterze regionalnym oraz w tej samej liczbie lokalnych banków spółdzielczych. W Ostrowcu Św. swój oddział prowadzi również Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. Chmieleckiego, Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. Franciszka Stefczyka oraz Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. „Piast”.

Wszystkie banki ogólnopolskie zlokalizowane są w stolicy powiatu. Poza Ostrowcem swoje oddziały mają jedynie 3 banki: Bank Spółdzielczy w Ostrowcu Świętokrzyskim, Bank Spółdzielczy w Ożarowie i Bank Polskiej Spółdzielczości. Koncentracja usług bankowych wynikająca z wielkości populacji poszczególnych gmin, a co za tym idzie z potencjału lokalnego rynku ma niekorzystne konsekwencje dla rozwoju przedsiębiorczości. Warto zaznaczyć, iż w gminach Bałtów oraz Bodzechów brak jest jakiegokolwiek instytucji finansowej. Ubieganie się o kredyt, a nawet sprawdzenie stanu konta wymaga wyjazdu do sąsiednich miejscowości. Biorąc pod uwagę ogólnie słabą sytuację finansową mikrofirm i małych przedsiębiorstw czynnik ten należy określić jako negatywny.

Słabo rozwinięty jest również sektor banków spółdzielczych. Praktyka pokazuje, iż ich usługi są nie dość, że tańsze to znacznie bardziej dostępne dla małych przedsiębiorców – łatwiej uzyskać kredyt, zabezpieczyć go itp. Wynika to najprawdopodobniej z obecności banków ogólnopolskich, które dzięki skutecznemu marketingowi oraz uniwersalności swoich usług pozyskują znaczne rzesze klientów. Bank Spółdzielczy w Ostrowcu Świętokrzyskim jako właściwie jedyny w powiecie obsługuje kredyty z linii dofinansowywanych przez ARiMR. Udział pozostałych instytucji w tym rynku jest bardzo skromny, a są również takie, które nie udzielają ich w ogóle (Deutsche Bank 24 S.A.). Tanie usługi bankowe mogą mieć decydujące znaczenie dla rozwoju gospodarczego powiatu. Uboga społeczność lokalna, wysoki poziom bezrobocia powoduje brak zwłaszcza kapitału początkowego

determinującego start i przetrwanie przez przedsiębiorstwo kluczowego pierwszego roku.

Tabl. 1 Lista banków z posiadanymi bankomatami na terenie powiatu Ostrowieckiego.

Nazwa banku	Liczba bankomatów
Bank PekaO SA. I Oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim	6
Bank Przemysłowo - Handlowy PBK SA. I Oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim	5
Bank Spółdzielczy w Ostrowcu Świętokrzyskim	0
Deutsche Bank 24 SA. Oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim	1
Invest-Bank SA. Oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim	0
Lukas Bank w oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim	1
Polska Kasa Oszczędności BP oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim	3
Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. Chmieleckiego w Ostrowcu Świętokrzyskim	0
Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. Stefczyka w Ostrowcu Świętokrzyskim	0
Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa „Piaś” w Ostrowcu Świętokrzyskim	0
Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa „Piaś” w Ćmielowie	
Wschodni Bank Cukrownictwa S.A. w Lublinie oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim	0
Bank Spółdzielczy w Ostrowcu Świętokrzyskim punkt kasowy w Kunowie	0
Bank Polskie Spółdzielczości S.A. oddział w Ćmielowie	0
Bank Spółdzielczy w Ożarowie oddział Ćmielów	
Bank Spółdzielczy w Ostrowcu Świętokrzyskim oddział w Waśniowie	0

Źródło: Opracowanie własne.

Liczbę oddziałów bankowych funkcjonujących w powiecie w porównaniu do sąsiednich obszarów, należy ocenić jako niską. Ilość banków jest znaczna tylko w odniesieniu do jednostek terytorialnych znacznie mniejszych od powiatu Ostrowieckiego. Jako znaczący czynnik podnoszący ocenę należy uznać wysoką liczbę bankomatów na terenie Ostrowca Św. Z drugiej strony poza miastem powiatowym brak jest jakiegokolwiek bankomatu.

Tabl. 2 Liczba oddziałów banków i bankomatów wybranych powiatach województwa Świętokrzyskiego.

Powiat	Liczba oddziałów banków	Liczba bankomatów
Ostrowiecki	13	16
Staszowski	15	4
Jędrzejowski	14	4
Opatowski	12	4
Pińczowski	8	4
Sandomierski	14	7
Włoszczowski	11	3

Źródło: Opracowanie własne.

Rynek usług finansowych obsługują również przedstawicielstwa firmy: AIG Credit S.A., Betad Service sp. z o.o., Dominet S.A., Prometeusz sp. z o.o., Żagiel S.A., Provident S.A. Oferowane przez nie kredyty są jednak bardzo kosztowne, choć z drugiej strony stosunkowo łatwo je uzyskać zwłaszcza na małe sumy.

Dodatkowo rynek pożyczek obsługiwany jest przez banki branżowe oferujące kredyty lub leasing samochodów. Wymienić tu można przede wszystkim dystrybutorów Opla, Renault, Volkswagena czy Fiata. Leasing samochodów dostawczych znajduje się również w ofercie banków, które jednak w znacznej mierze pośredniczą w zakresie świadczenia tych usług. Na podobnych zasadach działają firmy pośrednictwa finansowego (reprezentowane przez pojedynczych agentów np.:) oferujące sprzedaż oferty dużych banków leasingowych.

Rynek ubezpieczeń skierowanych zarówno do przedsiębiorców jak i osób prywatnych obsługiwany jest przez 19 podmiotów reprezentujących większość korporacji ubezpieczeniowych działających w Polsce. Wymienić tu można: agencje Comercial Union, Agropolis S.A. Towarzystwo Ubezpieczeń w Rolnictwie Gospodarce Żywnościowej, Credit Suisse Life & Pensions Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA, FinLife S.A., Pocztylion S.A., Polonia S.A. Zakład Ubezpieczeń i Reasekuracji, Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A., Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A. Podkreślić należy, iż wszystkie firmy ubezpieczeniowe zlokalizowane są w Ostrowcu Świętokrzyskim.

1.2.

Organizacje samorządu gospodarczego.

Organizacją samorządu gospodarczego jest na terenie powiatu Ostrowieckiego jedynie Cech Rzemiosł Różnych w Ostrowcu Św. Przedsiębiorców skupiają również dwie inne organizacje: Samorządność i Przedsiębiorczość oraz Forum Pracodawców jednakże ich statutową działalność koncentruje się na innego rodzaju zadaniach w związku z czym zostanie przedstawiona w innej części niniejszej analizy.

1.2.1. Cech Rzemiosła Różnych w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Członkami Cechu jest 80 przedsiębiorców. Reprezentują oni różne branże, wśród których przeważają dwie: motoryzacyjna i fryzjerstwo.

Podstawowym zadaniem organizacji jest pośredniczenie w kształceniu młodzieży uczęszczającej do zasadniczych szkół zawodowych. Ich działalność w tym zakresie skupia się na pomocy przy podpisywaniu umów pomiędzy uczniami a zakładami pracy, nadzorowaniu toku kształcenia, przeprowadzaniu egzaminu czeladniczego. Cech pomaga również w uzyskaniu zwrotów kosztów za kształcenie uczniów. Obecnie dzięki organizacji około 90 uczniów rocznie podnosi swoje kwalifikacje zawodowe w zakładach jej członków.

Właściciele przedsiębiorstw dzięki przynależności do Cechu mogą podnosić kwalifikacje i uzyskać tytuł mistrza, który uprawnia do praktycznej nauki zawodu. Organizacja reprezentuje swoich członków wobec władz samorządowych. Wspiera również aktywnie imprezy sportowe i kulturalne na terenie Ostrowca. Jedną z ofert skierowanych od członków była pomoc w prowadzeniu rachunkowości w ich przedsiębiorstwach. W związku z małym zapotrzebowaniem zaniechano tego typu działań. Cech dysponuje własnym biurem i zatrudnia jedną osobę.

Tabl. 3. Liczba zrzeszonych przedsiębiorców w organizacjach samorządu gospodarczego w wybranych powiatach województwa Świętokrzyskiego.

Powiat	Liczba zrzeszonych przedsiębiorców w organizacjach samorządu gospodarczego
Ostrowiecki	80
Staszowski	180
Jędrzejowski	108
Opatowski	79
Pińczowski	43
Sandomierski	50
Włoszczowski	70

Źródło: Opracowanie własne.

Zarówno liczba organizacji samorządu gospodarczego (1), jak i poziom zrzeszenia przedsiębiorców (80) jest w powiecie niski. Zwłaszcza jeśli weźmiemy pod uwagę wielkość ziemi ostrowieckiej, a w szczególności samego miasta powiatowego.

W odniesieniu do innych jednostek terytorialnych liczba firm należących do Cechu jest bardzo mała. Powiaty znacznie mniejsze np.: Staszowski (zamieszkały przez dwukrotnie mniejszą liczbę ludzi) czy Jędrzejowski charakteryzuje znacznie wyższy stopień zrzeszenia – odpowiednio 180 i 108.

1.3. Organizacje samorządu rolniczego.

1.3.1. Świętokrzyska Izba Rolnicza.

Świętokrzyska Izba Rolnicza jest organizacją zrzeszającą rolników z całego regionu. Działa również w powiecie Ostrowieckim i w najbliższym czasie dzięki uzyskaniu własnego lokalu biurowego skuteczniej będzie pomagać osobom prowadzącym działalność rolną

Zgodnie z celami statutowymi Izba skupia się na następujących zadaniach:

- doradztwie w zakresie działalności rolniczej wiejskiego gospodarstwa domowego
- oraz uzyskiwania przez rolników dodatków dochodowych,
- podnoszeniu kwalifikacji osób zatrudnionych w rolnictwie,
- podnoszeniu jakości środków i urządzeń stosowanych w działalności rolniczej oraz
- na rzecz poprawy warunków pracy i bezpieczeństwa w rolnictwie,
- współdziałaniu z jednostkami prowadzącymi szkoły rolnicze, wspieraniu ich działalności, inicjowaniu powstawania nowych szkół i zmian w programie

nauczania oraz współorganizowaniu praktyk,
kształtowaniu świadomości ekologicznej producentów rolnych,
inicjowaniu i wspieraniu działań zmierzających do powstania zrzeszeń

i stowarzyszeń producentów rolnych,
poprawie jakości produktów rolnych,
popularyzacji postępu biologicznego w dziedzinie nasiennictwa i hodowli.

Organizowane przez Izbę szkolenia, dotyczą głównie tematyki przystąpienia Polski do struktur Unii Europejskiej. Odbywają się również specjalistyczne zajęcia z zakresu technologii produkcji rolnej.

Świętokrzyska Izba Rolnicza stawia sobie za cel wywieranie wpływu na władze administracji państwowej i samorząd lokalny w zakresie między innymi inwestycji na terenach wiejskich, kieruje również do nich analizy, opinie i wnioski dotyczące lokalnego rynku rolnego.

1.4. Instytucje wspierania rozwoju gospodarczego.

1.4.1. Agencja Rozwoju Lokalnego SA w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Spółka została zawiązana w 2000 r przez gminę Ostrowiec Świętokrzyski. Za priorytetowe zadania organizacja uznała potrzebę ożywienia lokalnego rynku i stworzenie sprzyjających warunków do powstawania na nim nowych podmiotów gospodarczych.

Agencja prowadzi działalność doradczą obejmującą zagadnienie przedsiębiorczości i prowadzenia działalności gospodarczej, udziela wsparcia przy obsłudze podmiotów gospodarczych, promuje przedsięwzięcia lokalne oraz organizuje działania na rzecz edukacji i kształcenia lingwistycznego poprzez organizowanie kursów językowych. Ważną rolę odgrywa działalność wydawnicza Agencji jak również skierowane do sektora MSP akcje reklamowe obejmujące rozpoznanie rynku, wybór strategii, promocje sprzedaży dla zainteresowanych firm.

W okresie od 15. 02 01 do 15.08.02. przy organizacji działań **Fundusz Pożyczkowy**, jako wspólna inicjatywa Agencji, Koneckiego Stowarzyszenia Przedsiębiorczości oraz Ośrodka Promowania Przedsiębiorczości z Sandomierza. Przedsięwzięcie miało na

celu udzielanie niskooprocentowanych pożyczek na tworzenie nowych miejsc pracy dla osób bezrobotnych oraz rozpoczynanie przez nie działalności gospodarczej. Pracownicy ARL SA udzielali informacji na temat wymogów regulaminowych, gromadzili niezbędne dokumenty, pomagali wypełniać formularze a także na zlecenie wykonywali biznes – plany. Ogółem udzielono pożyczek na kwotę 760 000 zł. Wsparcie trafiło głównie do sektora usług oraz objęło działalność z zakresu przetwórstwa mięsnego, spożywczego, dystrybucji gazu, usług biznesu. W wyniku działań Funduszu powstało 13 nowych firm i 18 nowych miejsc pracy. Wśród zainicjowanych przez Agencję Rozwoju Lokalnego SA projektów wyróżnić można:

a) Centrum Informacji dla Bezrobotnych

Centrum prowadzone wspólnie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Bezrobotnych stanowi niezwykle ważną społecznie inicjatywę pomocy dla osób poszukujących pracy zarówno dorosłych jak i młodzieży. Dzięki niej zainteresowani uzyskują wsparcie przy planowaniu kariery zawodowej, kierowaniu nią oraz przy poszukiwaniu zatrudnienia.

Podstawowe działania podejmowane w ramach Centrum to:

pomoc przy podejmowaniu decyzji zawodowych poprzez dostarczanie najnowszych informacji o zawodach i rynkach pracy w Polsce i za granicą

diagnoza predyspozycji zawodowych

rozwój indywidualnej przedsiębiorczości

uczestnictwo w programach współpracy międzynarodowej

szkolenia dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą

warsztaty aktywizacji zawodowej

doradztwo ekonomiczno – prawne dla sektora MSP

realizacja programu “Uczeń, absolwent, bezrobocie”

kursy informatyczne

cykle szkoleniowe tematyczne np. zmiany w prawie pracy

organizacja giełdy pracy

prowadzenie lokalnego pośrednictwa pracy

W ramach organizacji prowadzone są punkty: informacji gospodarczej i informacji

o pomocowych programach rządowych dla małych i średnich przedsiębiorstw. Działa także punkt doradztwa obywatelskiego, udzielający porad prawnych.

b) Centrum Wspierania Przedsiębiorczości

Centrum działa w strukturze Ośrodka Wspierania Przedsiębiorczości w Sandomierzu. Celem działania jest aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych poprzez szkolenia i doradztwo w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz pomoc małym firmom.

Na terenie Ostrowca już po raz drugi w realizacji tego projektu uczestniczy Agencja Rozwoju Lokalnego SA.

Osobami uprawnionymi do skorzystania z usług CWP są:

bezrobotni w rozumieniu przepisów Ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu;

zagrożeni utratą pracy z przyczyn zmian technologicznych, prywatyzacyjnych i ekonomicznych w zakładzie;

rolnicy, których jedynym źródłem utrzymania jest gospodarstwo rolne o powierzchni poniżej 3 ha przeliczeniowych;

młodzież w wieku 16-24 lata zamieszkująca we wspólnym gospodarstwie z osobami, o których mowa w pkt. 1, 2, 3;

osoby ubogie, które zamieszkują w gospodarstwie domowym o dochodzie na jedną osobę poniżej jednej trzeciej przeciętnego wynagrodzenia;

absolwenci, tj. osoby, które otrzymały w okresie ostatnich 12 miesięcy świadectwo/ dyplom ukończenia szkoły/uczelni.

Dodatkowymi wymogami, jakie spełnić muszą uczestnicy programu są:

zamieszkanie na terenie gminy wiejskiej, miejsko-wiejskiej lub w mieście, którego liczba mieszkańców nie przekracza 20 tys. lub prowadzić działalność gospodarczą na terenie takich gmin

brak praw do świadczeń emerytalnych i zasiłków przedemerytalnych

nie być emerytem

W ramach przedsięwzięcia realizowana jest nieodpłatna działalność szkoleniowa i doradcza skierowana do osób bezrobotnych i przedsiębiorców. Porad udzielają pracownicy ARL SA oraz specjaliści z dziedzin: prawa, ekonomii, księgowości,

marketingu, bankowości i innych zależnie od zgłaszanych przez beneficjentów zagadnień. Osoby zainteresowane problematyką działalności gospodarczej mogą w Centrum uzyskać pomoc doradczą w zakresie:

administracyjno – prawnych aspektów prowadzenia działalności (procedury rejestracyjne, dobór formy prawnej prowadzenia działalności, wybór formy opodatkowania);

organizacji działalności gospodarczej (zarządzanie firmą, marketing, finanse, ekologia, opracowanie biznes – planu, wniosku kredytowego);

porad praktycznych (wykorzystanie komputera, wykorzystanie możliwości i zasobów internetu jako źródła komunikacji);

pomoc w kontaktach z administracją i otoczeniem biznesu;

Działalność szkoleniowa CWP obejmuje organizację warsztatów z zakresu uruchomienia i prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej dla osób zamierzających założyć własną firmę jak również podnoszących umiejętności prowadzenia działalności gospodarczej dla początkujących przedsiębiorców.

c) Ostrowiecki Inkubator Przedsiębiorczości – Centrum produkcyjno-usługowe

Inkubator Przedsiębiorczości, współfinansowany z programu PHARE SSG, jest instytucją mającą na celu udzielenie pomocy nowopowstałym firmom w osiągnięciu zdolności do samodzielnego funkcjonowania w obrocie gospodarczym a pośrednio także organizacją wspierającą ogólny rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Zgodnie z założeniami projektu inkubowane przedsiębiorstwo na preferencyjnych warunkach otrzymuje:

pomieszczenia niezbędne do prowadzenia działalności (korzystne warunki najmu)

obsługę biurową (telefon, faks, komputery, itp.)

pomoc w zakresie zarządzania, marketingu, finansów

możliwość uczestnictwa w szkoleniach

wsparcie w zakresie akcji promocyjnych (uczestnictwo w targach i wystawach)

pomoc w poszukiwaniu partnerów do współpracy i kooperantów

Projekt ten znajduje się obecnie w fazie przystosowania obiektu pod inkubator. Ostrowiecki Inkubator Przedsiębiorczości dysponuje budynkiem o powierzchni użytkowej 1800 m² w skład którego wchodzi lokale przeznaczone m. in. na

działalność usługową, produkcyjną, biurową. Ocenia się, iż funkcjonować będzie mogło w nim kilkadziesiąt podmiotów.

Pierwsze firmy będą mogły korzystać z jego usług od drugiej połowy 2005 r.

d) Ostrowiecki Inkubator Przedsiębiorczości - Centrum Multimedialne.

Projekt został uruchomiony na początku 2002 r. Centrum jest ośrodkiem informacyjno – szkoleniowym. Dysponuje salą konferencyjną wyposażoną w sprzęt komputerowy i audiowizualny, dostępną dla instytucji, firm, lokatorów OIP samorządu terytorialnego. Podstawowym celem przedsięwzięcia jest aktywizacja zawodowo – społeczna, edukacja, podnoszenie kwalifikacji mieszkańców powiatu poprzez organizację szkoleń (m. in. Otwieramy Własną Firmę), seminariów dla przedsiębiorców, kursów komputerowych.

1.3.1. Specjalna Strefa Ekonomiczna „Starachowice” podstrefa Ostrowiec Świętokrzyski

Podstrefa zlokalizowana jest na terenie miasta Ostrowiec Świętokrzyski w czterech obszarach przemysłowych:

- Obszar Przedsiębiorstwa Budowy Maszyn i Konstrukcji Ostrowiec S.A. - 10,6 ha
- Obszar Przemysłowy - Zakłady Ostrowieckie S.A. - 42,5 ha
- Obszar Ostrowieckie Zakłady Materiałów Ogniotrwałych S.A. - 13,3 ha
- Obszar Huta "Ostrowiec" S.A. - 40,07 h

Zgodnie z rozporządzeniem wydanym przez Ministra Gospodarki za preferowane inwestycje, a więc takie które mogą uzyskać zgodę na inwestycję i korzystanie z preferencyjnych ulg podatkowych, uznano:

- przemysł mechaniki precyzyjnej,
- przemysł motoryzacyjny,
- przemysł metalurgiczny
- przemysł elektroniczny
- przetwórstwo drewna
- przemysł materiałów budowlanych,

- inne pochodne do ww. branż.

Wśród atutów strefy wymienić można przede wszystkim pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną. Jej poziom w przypadku podstrefy w Ostrowcu Św. jest nawet, w ocenie pracowników SSE Starachowice, przekraczający możliwości wykorzystania. Ponieważ tereny objęte strefą mają charakter przemysłowy zarówno drogi dojazdowe, jak wewnętrzne są dostosowane do wymogów branży przemysłowej.

Celem powołania Strefy jest przede wszystkim zagospodarowanie istniejącego majątku przemysłowego i infrastruktury w istniejących i nowych branżach produkcyjnych, transfer nowoczesnej techniki. Strefa ma docelowo wspierać funkcjonujące na terenie województwa podmioty gospodarcze poprzez utworzenie możliwości kooperacyjnych z podmiotami działającymi w strefie. Podjęte działania mają służyć przede wszystkim złagodzeniu poziomu bezrobocia występującego w regionie.

Wśród ulg oferowanych przedsiębiorcom ubiegającym się o możliwość inwestowania na terenie SSE "Starachowice" wymienić można przede wszystkim zwolnienie od podatku dochodowego z tytułu:

- określonych w zezwoleniu wydatków inwestycyjnych - do 50% lub 65% łącznych wydatków inwestycyjnych lub
- określonego w zezwoleniu poziomu zatrudnienia - do 50% lub 65% poniesionych dwuletnich kosztów pracy.

Minimalny poziom inwestycji wynosi 100 tys. Euro.

W każdym przypadku wielkość dochodu podlegającego zwolnieniu od podatku obliczana jest indywidualnie dla każdego przedsiębiorcy uwzględniając założone przez niego parametry planowanej działalności oraz maksymalną intensywność pomocy regionalnej przysługującej w regionie, w którym ustanowiono strefę. Na potrzeby inwestorów podejmujących działalność w obszarze strefy Zarządzający prowadzi również Bank Informacji skupiający firmy świadczące usługi wspomagające proces inwestowania.

Teren podstrefy w Ostrowcu wykorzystywany jest w niewielkim stopniu. Zezwolenie na inwestycje uzyskały 4 przedsiębiorstwa. Oprócz nich na normalnych zasadach (bez zwolnień podatkowych, co wynika z prowadzonej działalności gospodarczej nie

wpisującej się w ramy regulaminu strefy) funkcjonuje kolejnych kilka podmiotów. W sumie ze 106 ha obszaru w chwili obecnej wykorzystanych przez firmy posiadające zezwolenie jest 1,425 ha, a firmy bez zezwolenia 5,1 ha. Obszar blisko 98 ha czeka ciągle na inwestorów.

1.3.3. Organizacje pozarządowe działające na rzecz wspierania rozwoju gospodarczego.

1.3.3.1. Stowarzyszenie Samorządność i Przedsiębiorczość.

Stowarzyszenie jest przekształconym w marcu 2003 r. komitetem wyborczym, który kontynuuje działania w celu realizacji następujących celów:

propagowania i wspierania przedsiębiorczości;

współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na terenie kraju i za granicą realizującymi cele sprzyjające rozwojowi przedsiębiorczości;

współdziałania z samorządem terytorialnym w zakresie tworzenia sprzyjających warunków dla działalności gospodarczej i innych inicjatyw, opiniowanie i doradztwo w tych sprawach;

propagowania i przestrzegania dobrych obyczajów kupieckich oraz zasad etyki w prowadzeniu działalności gospodarczej,

Dotychczasowa działalność Stowarzyszenia skupiała się na dwóch kierunkach: pierwszym z nich jest systematyczne organizowanie spotkań z mieszkańcami powiatu w celu dostarczenia im wiadomości z zakresu decyzji podejmowanych przez samorząd. W spotkaniach tych uczestniczy około 40 osób. Drugim natomiast są działania zmierzające do promowania przedsiębiorczości, czego wyrazem było zorganizowanie konferencji z udziałem 180 samorządowców, przedsiębiorców i przedstawicieli administracji państwowej. Celem konferencji była z jednej strony dyskusja na temat szans rozwoju sektora MSP, a z drugiej integracja środowiska i nawiązanie współpracy międzysektorowej.

W chwili obecnej Stowarzyszenie liczy około 40 członków działających w dwóch sekcjach: społecznej (pomoc osobom ubogim) oraz gospodarczej (wspieranie przedsiębiorczości). Ze Stowarzyszeniem Samorządność i Przedsiębiorczość

współpracuje Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim.

1.3.3.2. Forum Pracodawców.

Organizacja zrzesza pracodawców z terenu powiatu Ostrowieckiego. Została utworzona w celu integracji środowiska wokół spraw związanych z rozwojem społeczno – gospodarczym regionu oraz dla ochrony praw i interesów tej grupy wobec organów administracyjnych. Zadaniemi, na których Stowarzyszenie będzie się skupiać w swojej działalności są:

jednoczenie pracodawców wokół działań zmierzających do rozwoju gospodarczego
współdziałanie z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz postępu gospodarczego i rozwoju demokracji

udzielanie pomocy członkom Forum w zakresie dostosowania ich przedsięwzięć do warunków wykonywania działalności gospodarczej w UE

reprezentacja zrzeszonych pracodawców wobec organów administracji państwowej i samorządowej

działalność szkoleniowa zmierzająca do podnoszenia poziomu wiedzy w zakresie prawa pracy, organizacji ekonomicznej, techniki i technologii

wspieranie gospodarki lokalnej i regionalnej

Założone powyżej zadania będą realizowane poprzez:

prezentowanie stanowisk, opinii, oczekiwań członków organom władzy i administracji

delegowanie przedstawicieli zrzeszonych pracodawców do organów władzy i administracji państwowej i samorządowej

reprezentację prawną członków Forum przed organami władzy administracyjnej i sądowej

opiniowanie projektów aktów prawnych i inicjatyw gospodarczych dotyczących środowiska pracodawców podejmowanych przez władze państwowe i samorządowe

doradztwo organizacyjne, ekonomiczne, prawne, techniczne

prowadzenie badań w sferze stosunków pracy i gospodarki

udział w rokowaniach, w celu zawierania układów zbiorowych pracy i innych

porozumień

organizacje seminariów, konferencji, kongresów

prowadzenie polityki informacyjnej, współpracę z mediami lokalnymi, regionalnymi
publikowanie własnych wydawnictw.

Stowarzyszenie zostało zarejestrowane we wrześniu 2003 r. w związku z czym jego działalność nie może podlegać ocenie. Niemniej już od października obecnego roku planowane jest otwarcie biura mającego na celu dostarczanie lokalnym przedsiębiorcom informacji na temat możliwości wykorzystania funduszy przedakcesyjnych i strukturalnych skierowanych do sektora MSP. Świadczone będą również usługi w zakresie przygotowania dokumentacji do wspomnianych wyżej funduszy.

O sukcesie organizacji zaważyć może fakt, iż należy do niej większość największych pracodawców w Ostrowcu Świętokrzyskim.

1.4. Preferencyjne fundusze kredytowe.

Kredyty o charakterze preferencyjnym dostępne są na terenie powiatu przede wszystkim dla rolników. Są nimi linie pożyczkowe dofinansowywane z środków Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Tabl.5). Instytucja ta oferuje również jedną linię kredytową dla sektora MŚP, której celem jest wspieranie powstawania nowych miejsc. Jest ona jednak rzadko wykorzystywana przez przedsiębiorców ponieważ wymaga utrzymania stworzonego miejsca pracy przez cały okres spłaty kredytu. Ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce, a zwłaszcza na terenach wiejskich, uniemożliwia podejmowanie tak długoterminowych zobowiązań. Omawiana linia pożyczkowa znajduje się w ofercie wszystkich banków zlokalizowanych na terenie powiatu (wynika to z podpisanych umów z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa). Praktycznie udzielane są wyłącznie przez Bank Spółdzielczy w Ostrowcu Świętokrzyskim, jak właściwie wszystkie linie dofinansowywane przez ARiMR.

Z punktu widzenia rozwoju przedsiębiorczości, szczególnie odczuwalny jest brak łatwo dostępnych kredytów inwestycyjnych. Wysokość wymaganych przez banki zabezpieczeń (często wymagające wpłaty na lokatę terminową ponad 100%

pożyczanych środków finansowych) uniemożliwia bowiem skuteczne ich pozyskiwanie.

Agencja Rozwoju Lokalnego wspierała rozwój przedsiębiorczości poprzez udzielanie niskoprocentowanych pożyczek w ramach Funduszu Pożyczkowego. Ogółem przyznano pożyczek w wysokości 760tys. zł Projekt ten został niestety zakończony w sierpniu 2002 r.

Pożyczki skierowane do osób pozbawionych pracy są formą aktywnego przeciwdziałania bezrobociu prowadzoną przez Powiatowy Urząd Pracy

w Ostrowcu Św. Celem udzielanych bezrobotnym pożyczek jest rozpoczęcie przez nich prowadzenia działalności gospodarczej, poszerzenie kwalifikacji lub utworzenie w przedsiębiorstwach nowych miejsc pracy. Wśród oferowanych pożyczek wymienić można:

Pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej, które mogą otrzymać:

bezrobotni;

pracownicy w okresie wypowiedzenia zwalniani z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Wysokość pożyczki nie może przekraczać 20-krotnego przeciętnego wynagrodzenia. Warunki udzielania pożyczki, oprocentowanie oraz warunki spłaty określone są w umowie zawieranej przez starostę z pożyczkobiorcą. Starosta może również zwrócić pożyczkobiorcy część kosztów szkolenia, konsultacji lub doradztwa w podejmowanej działalności, w wysokości nie przekraczającej przeciętnego wynagrodzenia, po udokumentowaniu tych kosztów przez pożyczkobiorcę, w ciągu 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy.

Pożyczki udzielane pracodawcom na zorganizowanie dodatkowych miejsc pracy dla skierowanych przez urząd pracy bezrobotnych określono są następującymi podstawowymi zasadami:

wysokość pożyczki na utworzenie jednego dodatkowego miejsca pracy nie może przekraczać 20-krotnego przeciętnego wynagrodzenia;

pracodawca, któremu udzielono pożyczki, jest zobowiązany do zorganizowania dodatkowych miejsc pracy w terminach określonych

w umowie i zatrudniania skierowanych bezrobotnych przez okres co najmniej 24 miesięcy,
pożyczka jest oprocentowana od dnia jej wypłacenia przez urząd pracy;
okres całkowitej spłaty pożyczki nie może przekroczyć 3 lat,
z wyjątkiem miejsc pracy w gospodarstwie rolnym (4 lata).

Pożyczki szkoleniowe:

mogą otrzymać osoby bezrobotne lub żołnierze rezerwy, a ich celem jest umożliwienie podjęcia pracy na stanowiskach wymagających szczególnych kwalifikacji;
wysokość pożyczki nie może przekraczać 4-krotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Pożyczka jest nieoprocentowana. Okres spłaty pożyczki może wynosić do 18 miesięcy od ustalonego w umowie dnia zakończenia szkolenia. Szkolenie finansowane z pożyczki nie powinno trwać dłużej niż 6 miesięcy.

Od połowy przyszłego roku planuje się rozpoczęcie działalności Ostrowieckiego Funduszu Poręczeń Kredytowych. Funkcjonować ma na bazie Agencji Rozwoju Lokalnego S.A. Pożyczki finansowane będą ze środków miasta Ostrowiec Św. (wstępnie planuje się sumę 1 mln zł) oraz pozyskanych środków zewnętrznych: głównie z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Banku Gospodarstwa Krajowego.

Tabl. 5. Preferencyjne linie kredytowe dla sektora MŚP.

Preferencyjne linie kredytowe dla sektora MŚP	Charakterystyka linii
<p>Kredyt na przedsięwzięcia inwestycyjne tworzące nowe stałe miejsca pracy w działalności pozarolniczej w gminach wiejskich, gminach miejsko-wiejskich oraz miastach do 20 tys. mieszkańców gwarantujących zatrudnienie ludności wiejskiej.</p>	<p>Kredyt przeznaczony może być na: Zakup, modernizację, adaptację, budowę i rozbudowę zakładów prowadzących działalność pozarolniczą, Zakup i montaż niezbędnych maszyn, urządzeń i narzędzi, Zakup środków transportu, z wyłączeniem samochodów osobowych. Zakres działań objętych kredytowaniem jest większy na terenie powiatów zagrożonych strukturalnym bezrobociem. Nie dotyczy to jednak mieszkańców powiatu.</p> <p>Ważniejsze warunki udzielenia kredytu: Kredyt może być udzielony maksymalnie na okres 6 lat Kwota kredytu nie może przekroczyć: 80% wartości nakładów inwestycyjnych składających się na przedsięwzięcie i nie więcej niż 4 mln zł. Kwota kredytowania nie może również przekroczyć 25 000 zł na jedno nowe miejsce pracy, Likwidacja miejsca pracy utworzonego dzięki środkom finansowym kredytu, powoduje konieczność natychmiastowego zwrotu uzyskanego dofinansowania i zapłatę odsetek karnych z okres poprzedni. Beneficjentami pomocy mogą być : Osoby fizyczne, posiadające pełną zdolność do czynności prawnych, Osoby prawne, Jednostki nie posiadające osobowości pranej, podejmujące lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą,</p> <p>Oprocentowanie kredytu jest zmienne i wynosi obecnie 6% w skali roku.</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych w Internecie.

Wśród kredytów dostępnych dla rolników dofinansowywanych przez ARiMR wymienić można następujące: na zakup gruntów rolnych, na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa, na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez osoby, które nie przekroczyły 40 roku życia. Charakterystyka inwestycji, które mogą zostać poczynione z pożyczanych przez banki środków finansowych jest bardzo szeroka: obejmuje np.: w wypadku osób, które nie ukończyły 40 roku życia między innymi urządzenie gospodarstwa rolnego poprzez budowę, rozbudowę, adaptację, modernizację budynków i budowli gospodarczych; zakup maszyn, urządzeń

i narzędzi rolniczych wraz z montażem: zakup gruntów rolnych wraz z nasadzeniami i naniesieniami; zakup budynków i budowli, które będą wykorzystywane dla potrzeb produkcji rolnej i dostosowanie do skali oraz kierunku działalności produkcyjnej przewidzianej w planie przedsięwzięcia; zakup w formie aktu notarialnego prawa wieczystego użytkowania działki lub działek rolnych wyodrębnionych geodezyjnie; zakup samochodów ciężarowych, dostawczych lub specjalistycznych wyłącznie dla potrzeb związanych z produkcją w działkach specjalnych produkcji rolnej itp.

Ogólnie oferta skierowana do osób prowadzących gospodarstwa rolne jest szeroka i znacznie korzystniejsza niż w przypadku sektora MŚP.

Tabl. 6. Wybrane preferencyjne linie kredytowe dostępne na terenie powiatu Ostrowieckiego.

Wybrane preferencyjne linie kredytowe dla rolników	Charakterystyka linii
Kredyt na zakup gruntów rolnych	<p>Kredyt przeznaczony może być na: utworzenia nowego gospodarstwa rolnego o powierzchni użytków rolnych nie mniejszej od średniej w danym województwie, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, powiększenia gospodarstwa rolnego mającego powierzchnię ogólną co najmniej 1 ha lub powierzchnię użytków rolnych nie mniejszą niż 1 ha przeliczeniowy, obliczoną według zasad stosowanych przy naliczaniu podatku rolnego, do powierzchni użytków rolnych nie mniejszej od średniej w danym województwie według danych GUS.</p> <p>Ważniejsze warunki udzielenia kredytu: Kredyt może zostać udzielony maksymalnie na 15 lat 80% ceny umownej gruntów rolnych, nie więcej jednak niż 2 mln zł na przedsięwzięcie realizowane przez podmiot w gospodarstwie lub gospodarstwach rolnych, poziomu średnich cen rynkowych gruntów w danym województwie.</p> <p>Oprocentowanie kredytu jest zmienne i wynosi obecnie 2% w skali roku.</p>

Kredyt na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa

Kredyt przeznaczony może być między innymi na:

zakup, modernizację, adaptację, budowę i rozbudowę gospodarstw rolnych, zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego oraz zakładów świadczących usługi dla rolnictwa
zakup nieruchomości rolnych zabudowanych i niezabudowanych,
zakup i montaż maszyn, urządzeń i narzędzi,
zakup stada podstawowego,
zakup, budowę, adaptację i modernizację sortowni, przechowalni, zamrażalni, chłodni i schładzalni, owoców i warzyw dla potrzeb gospodarstw rolnych i zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego,
zakup urządzeń i oprogramowania do zarządzania procesem produkcji,
finansowanie kosztów ogólnych, tj. opłat za usługi (honoraria architektów, inżynierów, konsultantów, studia wykonalności), opłat sądowych, patentów, licencji, o ile nie przekraczają 12% całkowitych kosztów przedsięwzięcia.
rozpoczęcie działalności agroturystycznej w gospodarstwie rolnym

Ważniejsze warunki udzielenia kredytu:

Kredyt może być udzielony maksymalnie na 8 lat
Kwota kredytu nie może przekroczyć: 80% wartości nakładów inwestycyjnych składających się na przedsięwzięcie realizowane przez podmiot w gospodarstwie lub gospodarstwach rolnych, na działalność w zakresie agroturystyki oraz na działalność weterynaryjną, nie więcej jednak niż 2 mln zł.

Oprocentowanie kredytu jest zmienne i wynosi obecnie 6% w skali roku.

Kredyt na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez osoby, które nie przekroczyły 40 roku życia

Kredyt przeznaczony może być na:

utworzenie od podstaw gospodarstwa rolnego poprzez nabycie w formie aktu notarialnego własności lub prawa wieczystego użytkowania działki lub działek rolnych wyodrębnionych geodezyjnie, zakup nasadzeń i naniesień, ponoszenie nakładów inwestycyjnych na budowę budynków i budowli gospodarczych oraz wyposażenie w ruchome środki trwałe, bądź nabycie w formie aktu notarialnego własności lub prawa wieczystego użytkowania działki lub działek rolnych wyodrębnionych geodezyjnie, zakup budynków i budowli gospodarczych służących do produkcji rolnej oraz naniesień i nasadzeń znajdujących się na gruncie i stanowiących jego wyposażenie, któremu mogą towarzyszyć nakłady na urządzenie gospodarstwa, zakup samochodów ciężarowych, dostawczych lub specjalistycznych wyłącznie dla potrzeb związanych z produkcją w działkach specjalnych produkcji rolnej, urządzenie gospodarstwa rolnego poprzez budowę, rozbudowę, adaptację, modernizację budynków i budowli gospodarczych, oraz zakup maszyn, urządzeń i narzędzi rolniczych wraz z montażem a także stada podstawowego, zakup gruntów rolnych wraz z nasadzeniami i naniesieniami oraz zakup budynków i budowli, które będą wykorzystywane dla potrzeb produkcji rolnej i dostosowane do skali oraz kierunku działalności produkcyjnej przewidzianej w planie przedsięwzięcia, zakup w formie aktu notarialnego prawa wieczystego użytkowania działki lub działek rolnych wyodrębnionych geodezyjnie, zakup samochodów ciężarowych, dostawczych lub specjalistycznych wyłącznie dla potrzeb związanych z produkcją w działkach specjalnych produkcji rolnej,

Ważniejsze warunki udzielenia kredytu:

Kredyt może być udzielony maksymalnie na 15 lat 80% wartości nakładów inwestycyjnych składających się na przedsięwzięcie realizowane przez podmiot w gospodarstwie lub gospodarstwach rolnych, nie więcej jednak niż 2 mln zł, 70% wartości nakładów inwestycyjnych na działki specjalne produkcji rolnej, nie więcej jednak niż 4 mln zł.

Oprocentowanie kredytu jest zmienne i wynosi obecnie 2% w skali roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych w internecie.

1.5. Ośrodki doradztwa i szkolenia.

Ośrodkami świadczącymi usługi w zakresie doradztwa i szkoleń są w powiecie: Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim, Agencja Rozwoju Lokalnego SA. W rozdziale niniejszym opisana

zostanie działalność WODR z racji przedstawienia realizacji podejmowanych przez ARL SA w rozdziale 1.3.1.

1.5.1. Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Ośrodek ma na celu zapewnienie wsparcia wszystkim rolnikom prowadzącym gospodarstwa na terenie powiatu. Skupia się ona na doradztwie oraz organizowaniu szkoleń. Przedsięwzięcia prowadzone przez WODR dotyczą między innymi :

doradztwa technologicznego z zakresu produkcji zwierzęcej: w obecnym roku przeprowadzono około 530 porad, 15 demonstracji, 2 pokazy i 41 szkoleń (w tym 22 z zakresu dostosowania rolnictwa do wymogów Unii Europejskiej),

doradztwa technologicznego z zakresu produkcji roślinnej: w obecnym roku przeprowadzono około 480 porad, 14 demonstracji, 4 pokazy i 35 szkoleń (w tym 20 z zakresu tematyki unijnej,

prowadzona jest również działalność doradczo-szkoleniowa z zakresu ogrodnictwa, wiejskiego gospodarstwa domowego(racjonalne żywienie, agroturystyka itp.), ekologii i ochrony środowiska, ekonomii i rozwoju wsi (w roku bieżącym przygotowano 6 biznesplanów do programu SAPARD oraz 25 biznesplanów niezbędnych do uzyskania preferencyjnych kredytów z linii dofinansowywanych przez ARiMR)

Podkreślić szczególnie należy, działalność WODR zmierzającą do jak najlepszego przygotowania rolników do funkcjonowania na europejskim wspólnym rynku rolnym. W sumie tego typ tematyka była przedmiotem 101 szkoleń , w których uczestniczyło 1284 osoby.

Wnioski

1. Sektor usług bankowych jest w powiecie słabo rozwinięty, choć ta ocena nie dotyczy Ostrowca Św. W części gmin brak jest jednostek banków, w innych nawet ośrodkach miejskich jest ich bardzo mało. Oznacza to utrudnienia w dostępie do podstawowych usług bankowych zarówno dla przedsiębiorców jak i klientów indywidualnych.
2. Samorząd gospodarczy reprezentuje właściwie jedynie Cech Rzemiosł Różnych. Skupia on w dodatku zaledwie około 80 przedsiębiorców, co nawet w odniesieniu do znacznie mniejszych jednostek terytorialnych jest liczbą małą. Przedsiębiorcy skupiają się również w innych organizacjach, jednakże ze względu na krótki okres ich działalności trudno o jednoznaczną ocenę funkcjonowania Stowarzyszenia Samorządność i Przedsiębiorczość oraz Forum Pracodawców (to ostatnie zostało powołane w wrześniu obecnego roku).
3. Zdecydowanie wśród instytucji wspierających przedsiębiorczość wyróżnia się Agencja Rozwoju Lokalnego S.A. Podejmuje ona ciekawe inicjatywy prowadzące do poprawy sytuacji lokalnego sektora MSP oraz generalnie rynku pracy (aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu). Za projekt, który może zdecydowanie wpłynąć na poprawę sytuacji gospodarczej w powiecie należy uznać powołanie Inkubatora. Niestety działania przygotowujące – głównie przystosowanie budynku – trwają stosunkowo długo, co wynika między innymi z braku środków finansowych zapewnianych w projekcie przez miasto Ostrowiec Św. oraz program PHARE. Jako niezrozumiały, zwłaszcza w obecnej sytuacji gospodarczej, należy traktować fakt, iż jedynym udziałowcem ARL S.A. jest gmina Ostrowiec Św. Tego typu inicjatywy wspierane powinny być przez wszystkie samorządy powiatu.
4. Wysoko należy ocenić jednostki doradcze i szkoleniowe – WODR oddział w Ostrowcu oraz ARL S.A. Ich działalność uzupełnia się – pierwsza z instytucji kieruje swoje działania do rolników, druga natomiast do przedsiębiorców oraz osób bezrobotnych.

2.

Usługi komercyjne dla biznesu.

Poziom oferowanych usług dla biznesu świadczy z jednej strony o wielkości miejscowego sektora małych i średnich przedsiębiorstw, a z drugiej o jego stopniu zasobności i kulturze organizacji.

Wśród tego typu usług wymienić należy:

a) *Biura księgowo.*

Liczba funkcjonujących biur rachunkowych w pełni oddaje wielkość powiatu, a w szczególności Ostrowca Św. Zgodnie z szacunkami właścicieli biur rachunkowych ogólna liczba osób działających w tej branży wynosi od 40 do 50 (znaczną ich część nie prowadzi działalności gospodarczej, dlatego też nie została uwzględniona w klasyfikacji).

Tabl. 7 Liczba biur rachunkowych w wybranych powiatach województwa Świętokrzyskiego.

Powiat	Liczba biur księgowych
Ostrowiecki	12
Staszowski	5
Jędrzejowski	4
Opatowski	3
Pińczowski	6
Sandomierski	5
Włoszczowski	2

Zródło: Opracowanie własne.

b) *Firmy ochroniarskie:*

Występowanie oraz liczba przedsiębiorstw tej branży świadczy przede wszystkim o zasobności miejscowych przedsiębiorstw (najczęściej brak ich w powiatach obciążonych znacznym bezrobociem oraz słabo rozwiniętym sektorem MŚP).

W przypadku Ostrowca Św. decydującym czynnikiem wydają się wielkość miasta oraz duże zakłady pracy, które wynajmują firmy zewnętrzne do pilnowania ich obiektów. Firmami działającymi w tej branży są: Skar-Wtz. Agencja Ochrony, Karabela Sp. z o.o. Ochrona Osób i Mienia, Sprzątanie Ferida 2, Agencja ochrony Argos-1 Sp. z o.o. Agencja Ochrony Osób i Mienia, Skarbiec.

c) Usługi obrotu prawnego.

Liczba adwokatów oraz notariuszy wyraża przede wszystkim łatwość dostępu do doradztwa i ochrony prawnej. Ma jednak ona również szerszy wymiar cywilizacyjny określając możliwość skorzystania z usług prawników przez wszystkich mieszkańców powiatu.

W powiecie Ostrowieckim liczba adwokatów jest duża (11). Podobnie jak aktywnie działających notariuszy (4). W Ostrowcu Św. samodzielną praktykę (skierowaną do przedsiębiorstw czy klientów indywidualnych) prowadzi również jeden radca prawny.

Tabl. 8. Liczba adwokatów i notariuszy działających na terenie wybranych powiatów województwa Świętokrzyskiego.

Powiat	Adwokaci	Notariusze
Ostrowiecki	11	4
Staszowski	4	1
Jędrzejowski	3	2
Opatowski	3	1
Pińczowski	8	3
Sandomierski	1	2
Włoszczowski	2	2

Źródło: Opracowanie własne.

Liczba tłumaczy przysięgłych jest bardzo wysoka – 20. W dodatku reprezentują oni różnego rodzaju specjalizacje, obejmujące zarówno oficjalne języki Unii Europejskiej jak i rosyjski czy ukraiński.

Tabl. 9. Liczba tłumaczy przysięgłych wg języków w powiecie Ostrowieckim.

Język	Liczba tłumaczy przysięgłych
j. angielski	5
j. francuski	2
j. hiszpański	2
j. japoński	1
j. niemiecki	7
j. rosyjski	3
j. ukraiński	1

Źródło: Wykaz tłumaczy przysięgłych Sądu Okręgowego w Kielcach.

W porównaniu do innych powiatów liczba tłumaczy jest bardzo wysoka. W większości zamieszkują oni i prowadzą działalność w Ostrowcu.

Tabl. 9. Liczba tłumaczy przysięgłych działających na terenie wybranych powiatów województwa Świętokrzyskiego.

Powiat	Tłumacze przysięgli
Ostrowiecki	20
Staszowski	3
Jędrzejowski	0
Opatowski	4
Pińczowski	3
Sandomierski	3
Włoszczowski	1

Źródło: Wykaz tłumaczy przysięgłych Sądu Okręgowego w Kielcach.

d) Firmy sprzedające sprzęt oraz oprogramowanie komputerowe.

Liczba firm dystrybuujących sprzęt oraz oprogramowanie świadczy przede wszystkim o kulturze organizacyjnej przedsiębiorstw. Posiadanie komputera należy traktować jako warunek niezbędny w większości branż. W klasyfikacji uwzględniono również przedsiębiorstwa świadczące usługi informatyczne (projektowanie stron www, przygotowanie zindywidualizowanych programów komputerowych, pogotowia komputerowe itp.). Na tym polu przygotowując chociażby strony www działa również Agencja Rozwoju Lokalnego SA.

W powiecie działają 22 podmiotów świadczące wyżej przedstawione usługi komputerowe (jeżeli firma prowadzi dwa punkty sprzedaży została wymieniona dwukrotnie). W odniesieniu do porównywalnych obszarów jest ich znacznie więcej, jedynie powiat Sandomierski w związku z lokalizacją dużego ośrodka miejskiego, posiada więcej przedsiębiorstw o tym profilu działalności.

Tabl. 10. Liczba firm komputerowe działających na terenie wybranych powiatów województwa świętokrzyskiego.

Powiat	Firmy komputerowe
Ostrowiecki	22
Staszowski	9
Jędrzejowski	6
Opatowski	6
Pińczowski	4
Sandomierski	12
Włoszczowski	3

Źródło: Opracowanie własne.

Wnioski

Poziom oferty komercyjnej skierowanej do przedsiębiorców jest bardzo wysoki. Mają oni ułatwiony dostęp do usług obrotu prawnego, biur rachunkowych, firm ochroniarskich ,jak również sprzętu czy oprogramowania komputerowego.

Szczególnie istotna wydaje się liczba adwokatów. Nawet małe przedsiębiorstwa muszą obecnie korzystać z ich usług, chociażby ze względu na problem zatorów płatniczych, częstych zmian w prawie itp.

3. Otoczenie biznesu – edukacja, targi, integracja europejska.

3.1. Szkoły o profilu ekonomicznym i handlowym.

Z pośród grupy absolwentów szkół średnich szczególnie poszukiwanymi na rynku pracy są osoby posiadające wykształcenie w zakresie ekonomii i handlu. Ich wiedza na temat prowadzenia małego przedsiębiorstwa jest stosunkowo duża, dodatkowo posiadają umiejętności w zakresie prowadzenia części dokumentacji w firmie, korzystania z komputera itp.

Łącznie na terenie powiatu w 2003 r. technika ekonomiczne lub handlowe ukończyło 206 osób. Liczba absolwentów tych kierunków wynika między innymi z reformy edukacji. W najbliższych latach będzie się systematycznie zwiększać.

**Tabl. 11. Kierunki ekonomiczne i handlowe
w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu Ostrowieckiego.**

Nazwa	Profile kształcenia
<i>Zespół Szkół nr 1 w Ostrowcu Św.</i>	
Liceum Ekonomiczne	technik ekonomista
Liceum Handlowe	technik handlowiec
Technikum	1. technik ekonomista 2. technik hotelarstwa
Liceum Handlowe wydział Zaoczny	technik handlowiec
Policealne Studium Ekonomiczne Zaoczne	technik ekonomista
<i>Zespół Szkół nr 3 w Ostrowcu Św.</i>	
Liceum Profilowane	1. profil ekonomiczno – administracyjny 2. zarządzanie informacją
<i>Zespół Szkół nr 4 w Ostrowcu Św.</i>	
Liceum Profilowane	1. profil usługowo – gospodarczy 2. profil administracyjno – ekonomiczny
<i>Zespół Szkół w Ćmielowie</i>	
Technikum	technik ekonomista
Liceum Ekonomiczne	technik ekonomista

Źródło: Dane Starostwa Powiatowego.

W odniesieniu do innych obszarów województwa świętokrzyskiego omawiany wskaźnik jest jednym z najwyższych i jak zostało to już wspomniane będzie systematycznie wzrastać.

Tabl. 12. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych na kierunkach ekonomicznych oraz handlowych w wybranych powiatach województwa świętokrzyskiego.

Powiat	Liczba absolwentów
Ostrowiecki	206
Opatowski	30
Sandomierski	245
Pińczowski	67
Jędrzejowski	302
Włoszczowski	157

Zródło: Dane Starostwa Powiatowego

W zakresie omawianych kierunków kształci na poziomie wyższym Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu. Jest ona instytucją wyróżniającą się poziomem kształcenia w całym kraju (wysokie miejsca w rankingach uczelni prywatnych). Prowadzi między innymi kierunek Ekonomia, na którym w systemie dziennym oraz zaocznym uczy się 682 osób. Od 2001 r. prowadzone na tym kierunku są uzupełniające studia magisterskie (samodzielnie przez kadrę uczelni). Szkołami pomaturalnymi kształcącymi na omawianych kierunkach są Szkoła Zarządzania i Marketingu w Kielcach, filia w Ostrowcu Św. oraz Policealne Studium Ekonomiczne Zespołu Szkół Ekonomicznych.

3.2. Targi i wystawy o zasięgu lokalnym i regionalnym.

Lokalni przedsiębiorcy wytwarzane przez siebie wyroby czy świadczone usługi mogą promować jedynie poprzez uczestnictwo w lokalnych imprezach kulturalnych, dożynkach itp. Brak bowiem jest targów przeznaczonych wyłącznie dla prezentacji lokalnych firm.

Planuje się w budynku inkubatora stworzyć podstawy infrastrukturalne do organizacji targów przedsiębiorców.

3.3. Stanowiska pracy ds. integracji europejskiej w gminach i powiecie.

Stanowiska ds. integracji europejskiej funkcjonują w Starostwie Powiatowym oraz Urzędzie Miasta Ostrowiec Św. O skuteczności podejmowanych przez urzędy działań świadczą przede wszystkim pozyskiwane środki z programów przedakcesyjnych zarówno na inwestycje infrastrukturalne, jak działania wspierające przedsiębiorczość.

3.4. Wykorzystanie funduszy przedakcesyjnych.

Podkreślić należy wysoki stopień wykorzystania przez samorządy ale i przedsiębiorców oraz rolników programów przedakcesyjnych. Ogólnie złożono 52 wnioski - w większości do programu PHARE. Szczególnie aktywne na tym polu są samorządy. Jako znaczącą należy uznać liczbę rolników ubiegających się o dotacje z programu SAPARD pomimo jego złożoności i bardzo skomplikowanej procedurze uzyskiwania pomocy finansowej.

Tabl. 13. Liczba wniosków złożonych przez samorządy, rolników oraz przedsiębiorców z terenu powiatu Ostrowieckiego do programów przedakcesyjnych.

Nazwa programu	Liczba wniosków	Wnioskodawcy
PHARE ODBUDOWA 2001 USP – I i II edycja	3	Powiat Ostrowiecki
	1	Gmina Bodzechów
	2	Gmina Ćmielów
	2	Gmina Kunów
	3	Gmina Ostrowiec świętokrzyski
	2	Gmina Waśniów
PHARE ODBUDOWA 2001 IPP – I i II edycja	5	Świętokrzyski Zakład Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach
SAPARD- Działanie 1	1	Brak danych
SAPARD- Działanie 2	13	Rolnicy z terenu powiatu Ostrowieckiego
SAPARD- Działanie 3	2	Powiat Ostrowiecki
	2	Gmina Bałtów
	1	Gmina Bodzechów
	3	Gmina Ćmielów
	5	Gmina Kunów
	2	Gmina Waśniów
PHARE SSG 2002	1	Powiat Ostrowiecki Gmina Ostrowiec Świętokrzyski
PHARE SSG 2003	1	Powiat Ostrowiecki Gmina Ostrowiec Świętokrzyski

Źródło: Dane starostwa powiatowego.

Wnioski

1. Liczba uczniów na kierunkach handlowych i ekonomicznych jest wysoka.
W przyszłości powinna ułatwić kształcącej się w nich młodzieży znalezienie pracy. Podniesie to również kulturę organizacyjną lokalnych przedsiębiorstw w szczególności najmniejszych. Nabyte umiejętności i wiedza pozwolą również na skuteczniejsze prowadzenie własnych mikrofirm, chociażby w ramach inkubatora. W tym aspekcie równie istotne jest kształcenie na poziomie ponadmaturalnym i wyższym. Wysokie miejsca w rankingach ogólnopolskich Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości dodatkowo wspierają takie wnioski.
2. O ile wysoko można ocenić działalność na rzecz pozyskiwania funduszy przedakcesyjnych, czy ogólnie rzecz ujmując propagującą integrację Polski z Unią Europejską prowadzoną przez wydziały Starostwa i miasta Ostrowiec Św. o tyle działalność promocyjna w aspekcie organizacji targów, wystaw nie może być oceniona dobrze.

4. Usługi hotelarskie i gastronomiczne.

4.1. Hotele i restauracje.

Zgodnie z danymi statystycznymi zaledwie trzy powiaty województwa Świętokrzyskiego posiadają na swoim obszarze mniej miejsc noclegowych niż jest zlokalizowanych na ziemi ostrowieckiej. Dane te jednak nie do końca odpowiadają obecnej sytuacji tym rynku w powiecie.

Tabl. 14. Liczba obiektów i miejsc noclegowych w powiatach województwa świętokrzyskiego.

wyszczególnienie	Obiekty	w tym		Miejsca noclegowe	w tym	hotele, motele, pensjonaty	inne pozostałe obiekty
		hotele, motele, pensjonaty	inne pozostałe obiekty				
Województwo	153	41	112	9388	2182	7206	
powiaty	139	32	107	7990	1583	6407	
Ostrowiecki	3	2	1	226	217	9	
Buski	15	5	10	516	183	333	
Jędrzejowski	7	1	6	421	11	410	
Kazimierski	1	1	0	20	20	0	
Kielce	14	9	5	1398	599	799	
Kielecki	39	7	32	2363	398	2238	
Konecki	27	2	25	1787	203	1584	
Opatowski	4	-	4	152	0	152	
Pińczowski	8	0	8	435	0	435	
Sandomierski	12	5	7	532	129	403	
Skarżyski	9	3	6	384	79	305	
Starachowicki	6	3	3	223	123	100	
Staszowski	8	3	5	658	220	438	
Włoszczowski	0	0	0	0	0	0	

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Kieleckiego 2002 – WUS w Kielcach.

Baza noclegowa rozwinięta jest w powiecie głównie w Ostrowcu Św. Dane z 2001 r. nie uwzględniają ośrodków funkcjonujących w Ćmielowie, Sudole, Wólce Wojnowskiej, Szewnie, Nosowie i Rudce. W większości są to małe hotele czy pensjonaty.

Tabl. 15. Liczba obiektów i miejsc noclegowych na 10 000 mieszkańców na terenie powiatu Ostrowieckiego

Wyszczególnienie	Obiekty noclegowe		
	ogółem	miejsca noclegowe	Miejsca noclegowe całoroczne
	na 10 000 mieszkańców		
Polska	2,25	166,0	86,2
Województwo	1,16	71,1	38,5
powiat Ostrowiecki	0,25	18,6	18,6
Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	0,38	28,9	28,9
Gmina Bałtów	0	0	0
Gmina Bodzechów	0	0	0
Gmina Ćmielów	0	0	0
Gmina Kunów	0	0	0
Gmina Waśniów	0	0	0
powiat Staszowski	1,02	84,3	56,1
powiat Sandomierski	1,40	62,0	22,6
powiat Jędrzejowski	0,76	45,7	34,8
powiat Pińczowski	1,83	99,6	26,8

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Kieleckiego 2002 – WUS w Kielcach.

Dane starostwa powiatowego na rok obecny mówią o 580 miejscach noclegowych. Część z wymienionych hoteli posiada salę konferencyjne, restauracje lub kawiarnie. Poza Ostrowcem Świętokrzyskim znajdują się zaledwie 64 miejsca noclegowe.

Tabl. 16. Hotele na terenie powiatu Ostrowieckiego

Nazwa obiektu	Typ obiektu	Kategoria	Adres	Krótki opis	Gmina
Hotel „Gromada”	hotel	***	Al. 3 Maja 13, 27-400 Ostrowiec Św.	ilość miejsc noclegowych: 452 osób restauracja, kawiarnia, sale konferencyjne do 200 osób,	Ostrowiec Św.
„Leśne Kąty”	hotel		Sudół	restauracja ilość miejsc noclegowych: 50 osób sale konferencyjne 25 lub 50 osób	Ostrowiec Św.
„Wichrowe Wzgórze”	motel		ul. Opatowska 126, Ostrowiec Św.	ilość miejsc noclegowych: 30 osób	Ostrowiec Św.
„Victoria”	motel		ul. Opatowska 41, Ostrowiec Św.	ilość miejsc noclegowych: 27osób	Ostrowiec Św.
„Przystań”	motel		Rudka 4, Kunów	ilość miejsc noclegowych: 14 osób restauracja	Kunów
„Magdalenka”	motel		ul. Sienkiewicza 77, Ostrowiec Św.	ilość miejsc noclegowych: 7 osób,	Ostrowiec Św.

Źródło: Dane Starostwa Powiatowego

Bazę noclegową uzupełniają powstające agrogospodarstwa, ich liczba jest jednak ciągle skromna.

Tabl. 16. Agroturystyki na terenie powiatu Ostrowieckiego

Nazwa gospodarstwa lub nazwisko właściciela	Adres	Gmina
Kraina Koni Barbara Lichota	Pętkowice Kolonia 10, 27-423 Bałtów	Bałtów
Gospodarstwo Ekoagroturysty- czne	Nagorzyce 15 27-425 Waśniów	Waśniów
„Agroturystyka” Zofia i Lech Farysowie	Karczma Miłkowska 86A 27-415 Kunów	Kunów
„Pod Modrzewiem” Krystyna Lichocka	Kolonia Bałtowska 66, 27-423 Bałtów	Bałtów
Eliza Gałęzia	Udziców Górny 28a, 27-415 Kunów	Kunów
Piotr i Małgorzata Ostatek	Udziców Górny 28, 27-415 Kunów	Kunów
Gustaw Hadyna	Wola Grójecka 27-440 Ćmielów	Ćmielów

Źródło: Dane Starostwa powiatowego.

Na terenie powiatu funkcjonuje 10 restauracji świadczących usługi na zróżnicowanym poziomie. Funkcjonują one głównie przy hotelach. Znacząca jest liczba pubów, kawiarni, pizzeri czy klubów (około 60).

5. Ocena.

Oceny otoczenia biznesu w powiecie Ostrowieckim dokonano na podstawie porównania z sytuacją innych powiatów na obszarach o podobnym charakterze, szczególnie zwracając uwagę na ziemie: sandomierską, jędrzejowską, opatowską, pińczowską, włoszczowską i staszowską, jako należące do tego samego regionu.

Wyniki oceny przedstawiono w postaci tabelarycznej poniżej każdą z dziesięciu dziedzin oceniano w skali "szkolnej" – od 2 (niedostateczny) do 5 (bardzo dobry).

Dziedzina otoczenia biznesu	Ocena (2 – 5)
Instytucje finansowe	4
Instytucje wspierania przedsiębiorczości	5
Ośrodki szkoleniowe	5
Placówki edukacji dla biznesu	5
Samorząd gospodarczy	3
Usługi komercyjne dla biznesu	5
Targi i wystawy	2
Hotele, gastronomia, rekreacja	4
Średnia ocena	4,13

Ocena otoczenia gospodarczego powiatu na poziomie 4 wynika przede wszystkim z poziomu organizacyjnego i działalności instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości. Agencja Rozwoju Lokalnego jest bardzo ciekawą i niestety rzadką w regionie formą wspierania rozwoju sektora MSP. Powstające stowarzyszenia w przyszłości powinny również przyczynić się do polepszenia sytuacji gospodarczej w powiecie. Powstający inkubator, choć zawsze jest przedsięwzięciem obciążonym dużym ryzykiem da szansę rozwoju małej przedsiębiorczości, która obecnie jest w powiecie reprezentowana przez stosunkowo niewielką liczbę podmiotów. Oddział Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, podobnie jak i w innych powiatach regionu prowadzi bardzo aktywną działalność na rzecz poprawy sytuacji w rolnictwie.

Ocenę zaniża przede wszystkim niski stopień przynależności do organizacji samorządu gospodarczego. W powiecie o tak licznej populacji, z drugim co do wielkości miastem w województwie zaledwie 80 przedsiębiorców tworzy organizację samorządową. Prawdopodobnie pewną jego formą stanie się w najbliższym czasie Forum Pracodawców, trudno coś jednak wnioskować o organizacji, która dopiero powstaje. Brak wystaw i targów, o charakterze cyklicznym, promujących lokalne firmy musi zostać ocenione bardzo negatywnie.